

STORTINGET

Innst. 174 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Prop. 6 S (2025–2026)

Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til å sette i kraft en skatteavtale mellom Norge og Kina, undertegnet i Oslo 12. mai 2023

Til Stortinget

Innledning

Den 12. mai 2023 ble det i Oslo undertegnet en ny avtale med Kina om unngåelse av dobbeltbeskatning med hensyn til skatter av inntekt og forebygging av skatteunndragelse og skatteomgåelse. Den nye skatteavtalen vil erstatte gjeldende skatteavtale signert i Beijing 25. februar 1986.

Siden 1986 har det skjedd store endringer i landenes skattelovgivning. Det har også skjedd store endringer i de internasjonale standardene for skatteavtaler, blant annet i forbindelse med OECD/G20s BEPS-prosjekt (BEPS-prosjektet). Parallelt har det vært en stor økning i handelen mellom Norge og Kina, og Kina har blitt en av våre største handelspartnere globalt. På denne bakgrunn ble forhandlinger om en ny skatteavtale mellom Norge og Kina innledet i 2019 etter anmodning fra Norge. Forhandlingene ble gjennomført i 2019.

Finansdepartementet har i proposisjonen fremmet forslag til Stortinget om å samtykke til å sette i kraft den nye skatteavtalen med Kina. Den gamle avtalen vil ikke lenger ha virkning fra den datoen den nye skatteavtalen trer i kraft.

Den nye skatteavtalen er inngått på norsk, kinesisk og engelsk. Den engelske teksten har forrang hvis det er

avvik mellom tekstene. Den norske og engelske teksten følger som vedlegg til proposisjonen.

Generelle kommentarer og kommentarer til de enkelte artiklene er omtalt i kapittel 2 og 3 i proposisjonen.

Komiteens behandling

Komiteen har gjennomført skriftlig høring i saken. Høringsinnspill og andre dokumenter i saken er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Frode Jacobsen, lederen Tuva Moflag, Tellef Inge Mørland, Even A. Røed og Maria Aasen-Svensrud, fra Fremskrittspartiet, Hilde Grande, Martin Virkesdal Jonsterhaug, Hans Andreas Limi og Tom Staahle, fra Høyre, Henrik Asheim og Nikolai Astrup, fra Sosialistisk Venstreparti, Marthe Hammer, fra Senterpartiet, Siv Sætran, fra Rødt, Mimir Kristjánsson, fra Miljøpartiet De Grønne, Ingrid Liland, fra Kristelig Folkeparti, Jørgen H. Kristiansen, og fra Venstre, Abid Raja, viser til den nye avtalen med Kina om unngåelse av dobbeltbeskatning med hensyn til skatter av inntekt og forebygging av skatteunndragelse og skatteomgåelse. Komiteen merker seg at den nye skatteavtalen i stor grad følger OECDs mønsteravtale.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, tilråar Stortinget samtykke i å sette i kraft den nye skatteavtalen med Kina.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Venstre fremmer følgende forslag.

«Stortinget ber regjeringen legge frem en oversikt over de sikkerhetspolitiske konsekvensene av dagens omfang av kinesisk eierskap i Norge og en analyse av effektene av økt eierskap som følge av redusert kildeskatt på utbytte.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at kildeskatten på utbytte i den nye skatteavtalen med Kina reduseres fra 15 til 10 pst., og i enkelte tilfeller til 5 pst. I Norge er den generelle kildeskatten på utbytte 25 pst. Disse medlemmer er kritiske til at avtalen innebærer en vesentlig lavere sats, og mener det er uheldig at avtalen binder Norge til et lavt nivå for kildeskatt på utbytte i lang tid fremover.

Disse medlemmer viser til høringsinnspillet fra Skatteforsk – Centre for Tax Research, som påpeker at kinesiske investeringer i Norge langt overstiger norske investeringer i Kina. Dette skaper en asymmetri i effektene av avtalen. Basert på tall fra 2024 beregner Skatteforsk at kinesiske eiere i norske selskaper vil spare 56 øre mer enn norske eiere i kinesiske selskaper for hver krone som spares i skatt som følge av avtalen. Videre viser Skatteforsk til at det finnes lite dokumentasjon på at slike skatteutt faktisk stimulerer til økte investeringer, og advarer om at skatteinntektene i begge land vil bli påvirket av asymmetrien i investeringsposisjonene. Det må derfor utvises varsomhet for å sikre at avtaleendringene forblir gjensidig fordelaktige.

Disse medlemmer mener at disse forholdene gir grunn til å stille spørsmål ved om avtalen som helhet er gjensidig fordelaktig.

Disse medlemmer viser også til arbeidet under OECDs BEPS-rammeverk (Base Erosion and Profit Shifting), som har som mål å motvirke overskuddsflytting, uthuling av skattegrunnlag og skadelig skattepraksis. I lys av dette internasjonale arbeidet mener disse medlemmer at skatteavtaler ikke bør bidra til ytterligere press nedover på kildeskattesatser eller til nye insentiver for skattetilpasning. Etter disse medlemmers syn bør Norge sikre at bilaterale avtaler er i tråd med BEPS-målene og ikke innfører nye muligheter for overskuddsflytting som særlig kan ramme små, åpne økonomier negativt.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Venstre viser til en kartlegging utarbeidet av Tax Justice Norge, som ble lagt frem i november i fjor. Den viser at 378 norske bedrifter blir kontrollert av personer med kinesisk statsborgerskap, mens 32 andre blir kontrollert av personer som bor i Kina.

Disse medlemmer viser videre til statsråd Cecilie Myrseth i svar på skriftlig spørsmål fra representanten Bård Ludvig Thorheim (Dokument 15:459 (2025–2026)) om omfanget som kommer frem i rapporten til Tax Justice Norge sett i lys av den sikkerhetspolitiske situasjonen, og hvor god oversikt norske myndigheter har med hensyn til om dette eierskapet er i tråd med sikkerhetsloven og sikkerhets- og beredskapshensyn. Den 24. november 2025 svarte statsråden at:

«Regjeringen har besluttet at det skal utarbeides lov om kontroll med utenlandske investeringer i foretak i Norge. Dette er et arbeid jeg prioriterer. Eksterne rapporter og informasjonsgrunnlag gir nyttige og interessante perspektiver i dette arbeidet. Rapporten fra Tax Justice Norge er et slikt innspill, som jeg ser frem til å vurdere nærmere.»

Disse medlemmer imøteser både dette lovarbeidet og myndighetenes oversikt over eierskap fra bl.a. Kina, og er på dette grunnlag ikke klar for å samtykke til at den foreliggende skatteavtalen med Kina kan tre i kraft på nåværende tidspunkt.

Komiteens medlemmer fra Miljøpartiet De Grønne og Venstre mener på prinsipielt grunnlag at det er bra med skatteavtaler mellom Norge og flest mulige land, nettopp for å unngå dobbeltbeskatning og forebygge skatteunndragelser og skatteomgåelse.

Disse medlemmer mener likevel det ikke er uvesentlig hva skatteavtalene som inngås inneholder, og hva konsekvensen av avtalens innhold vil være. Disse medlemmer sliter med å finne en saklig begrunnelse for at kildeskatten i avtalen med Kina reduseres fra 15 til 10 pst., og i enkelte tilfeller 5 pst., og hva konsekvensene av denne endringen kan medføre. Slik disse medlemmer forstår avtalen, vil intensjonen være at det skal bli enklere og mer økonomisk lønnsomt for kinesiske eiere å eie og investere i norske bedrifter og selskaper, og tilsvarende for norske eiere i Kina. I tillegg vil forslaget medføre tapte skatteinntekter for statskassen, om enn rimelig begrenset, og den skattemessige konkurranseforskjellen mellom norsk privat eierskap og tilsvarende kinesisk blir ytterligere forverret for norske eiere. Disse medlemmer er bekymret for at Stortinget med åpne øyne skal stimulere til mer kinesisk eierskap i Norge, og hva konsekvensene av det vil være. Disse medlemmer viser i så måte til PSTs trusselvurdering fra 2025, hvor det heter at:

«Vi forventer at både Russland og Kina ønsker å sikre sine nasjonale sikkerhetsinteresser gjennom investeringer i og oppkjøp av selskap og eiendom i Norge».

Disse medlemmer deler denne bekymringen.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen legge frem en oversikt over de sikkerhetspolitiske konsekvensene av dagens omfang av kinesisk eierskap i Norge og en analyse av ef-

fektene av økt eierskap som følge av redusert kildeskatt på utbytte.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget samtykker i å sette i kraft skatteavtalen mellom Norge og Kina, undertegnet 12. mai 2023.

Oslo, i finanskomiteen, den 17. mars 2026

Tuva Moflag

leder

Jørgen H. Kristiansen

ordfører

